

Schubert Stichting

“In de muziek van Franz Schubert komt de universele humanistische geest van de Duitse romantiek tot zijn hoogste uitdrukkingmogelijkheid: de miserabele realiteit waarin wij leven wordt door Schubert’s muziek troostrijk geromantiseerd; d.w.z. gesublimeerd en hierin is hij groter dan al zijn voorgangers en opvolgers! Alle gevoelens van liefde en lijden worden muziek, de duisternis verandert in licht, stralend in schoonheid! Schubert was de geniaalste ‘vreemdeling op onze aarde’ (volgens Novalis), het menselijke en muzikale wonder van Wenen!”

Robert Holl

Beleidsplan seizoen september 2021 – juni 2022

Inleiding

De Stichting heeft als doelstelling: de belangstelling voor Schuberts muziek levend houden door op een nieuwe manier zijn werk te presenteren zodat zowel jong als oud(er) zich meer verbonden voelen met deze fenomenale componist.

De muziek van Schubert is heel toegankelijk en heeft vaak onderwerpen die ons allen ook vandaag de dag bezighouden - al werd deze muziek meer dan 200 jaar geleden geschreven. De Stichting is dan ook van mening dat het heel waardevol is om te zorgen dat Schuberts muzikale erfgoed bij nieuwe generaties een frisse kans krijgt. Thema’s van alle tijden als ‘vereenzaming’, ‘moeilijke keuzes maken’, ‘vreemdelingenproblematiek’, ‘liefdesverdriet’, etc. vormen een verbinding tussen Schubert 200 jaar geleden en de actualiteit van dit moment.

Onze aanpak moet ertoe leiden dat het publiek van nu de urgentie van Schuberts muziek nog meer gaat ervaren.

Een theatrale presentatie van Schuberts werk, de combinatie met andere kunstvormen, het zoeken naar de verbinding met actuele onderwerpen en samenwerking met middelbare scholen voor een speciale jeugdvoorstelling zijn daarin onze instrumenten.

De Schubert Stichting

De Schubert Stichting is opgericht in 1993 en realiseerde in de loop der jaren, deels in samenwerking met andere organisaties, een indrukwekkende reeks van activiteiten. Daartoe telt een serie concerten, waarbij niet alleen liederen van Schubert, maar ook pianosonates en pianotrio’s en werken voor strijkers werden uitgevoerd.

Ook werkte de Schubert Stichting mee aan enkele radioprogramma's. De Schubert Stichting is initiator van de gelijknamige masterclass voor professionele duo's zang en piano, een internationale kweekvijver voor jonge liedvertolkers. Tussen 1995 en 2015 realiseerde de Schubert Stichting tien masterclass edities waaraan 148 zangers en pianisten deelnamen, afkomstig uit 26 landen.

Vanaf 2016 tot 2021 organiseerde de Schubert Stichting geen activiteiten. Doordat directeur Vincent Verheijen afscheid nam en vervolgens de toenmalige voorzitter van het bestuur ernstig ziek werd lukte het de twee overgebleven bestuursleden niet om de activiteiten voort te zetten.

Vanwege het grote belang van de componist Franz Schubert nam in 2021 Steven Matthijsen, in 1990 oprichter van de Zeister Muziek Dagen en in 2015 van het Internationaal Lied Festival Zeist, het initiatief om de Stichting nieuw leven in te blazen.

Beschermheer

Robert Holl is de beschermheer van de Stichting. Hij is een internationale grootheid op het gebied van het lied, als bas-bariton, zangpedagoog en componist.

Bestuur

Het bestuur bestaat uit Steven Matthijsen (voorzitter), Wim Bekkers (secretaris), Jeanette den Hartogh (penningmeester).

Comité van Aanbeveling

In oprichting.

Het belang van Schubert voor de huidige muzikale ontwikkeling

1.1 Wie was Schubert

De Oostenrijkse componist Franz Schubert (1797-1828) werd door Franz Liszt wel 'de meest poëtische componist ooit' genoemd. Hij is een icoon van de klassieke muziek uit de vroege negentiende eeuw, de tijd van de vroege Romantiek.

Schubert creëerde in melodisch en harmonisch opzicht een uniek muzikaal landschap waarin de luisteraar meteen meegevoerd wordt uit het hier en nu. Wie slechts vijf seconden van zijn muziek hoort, herkent meteen dat het Schubert is.

Schubert heeft naam gemaakt met:

- ruim 600 zogeheten *Lieder* (liederen), zijn kamermuziek composities (octet, kwintet, strijkkwartetten, trio's, sonates voor solo-instrumenten met pianobegeleiding, pianosonates, impromptu's, werken voor quatre-mains),
- een aantal grotere symfonische werken (symfonieën, ouvertures, missen, opera's).

De klassieke muziek van Franz Schubert heeft aanzienlijke invloed gehad op componisten na hem. Onder meer op negentiende-eeuwse componisten als Felix Mendelssohn, Robert Schumann, Franz Liszt en Johannes Brahms.

Schubert heeft van het lied een nieuwe kunstvorm gemaakt en daarmee het 'kunstlied' vervolmaakt. Hij heeft het Lied op een hoger plan gebracht, tekst en muziek met elkaar verweven en de begeleiding een verhalende, emotionele en psychologische diepgang gegeven.

Juist daardoor heeft hij zo'n enorme invloed op de generaties na hem gehad.

Een van zijn vrienden de operazanger Vogl, noemde Schuberts muziek `muzikale clairvoyance` (muzikale helderziendheid).

De onderwerpen die Schubert in zijn liederen koos, zijn nog steeds actueel. Hierdoor kunnen wij ons ook anno 2021 nauw verbonden voelen met Schuberts toegankelijke muziek.

1.2 Toegankelijk maken van bekend en onbekend werk

Schubert is weliswaar een geliefd en veel uitgevoerd componist, maar desondanks bestaat er een grote hoeveelheid onbekend werk die het verdient om ook uitgevoerd te worden.

Zo wordt van zijn 600 liederen naar schatting slechts 15% regelmatig uitgevoerd, zijn er vele pianowerken en kamermuziekwerken die nooit op programma's voorkomen en ook andere vocale werken die meer aandacht verdienen.

De Schubert Stichting werpt zich daarom op om een completer beeld te geven van deze grote componist.

De Stichting wil de aandacht voor Schuberts muziek levend houden: zijn liederen nemen daarin een centrale plaats in.

Zij dienen als leidraad om de kamermuziekwerken, pianostukken en ander werk beter te begrijpen. Het combineren van de Lieder met de kamermuziekwerken, alsmede aandacht schenken aan de 'missing links' (onbekende werken) zorgt voor een completer beeld van de componist.

Waar de Stichting zich speciaal op richt

Speerpunten van de Schubert Stichting zijn:

1. Interactie met andere kunstdisciplines in de vorm van Schubertiades.
2. Muzikale ontwikkeling van de jeugd, 'Schubert en de jeugd' met optredens door jonge kunstenaars, evenementen voor scholieren en masterclasses.
3. Verrijking van het muziekrepertoire, door onbekend werk in de schijnwerpers te zetten (liederen, onbekende kamermuziek, enz.), dat is ca. 85% van zijn liederen en betreft vele uren aan kamermuziekwerken.
4. Verzamelen en verspreiden van kennis over de componist Franz Schubert en het rijke oeuvre dat hij heeft nagelaten: de stichting als Schubert onderzoeks- en kenniscentrum.

Samenwerking

De Schubert Stichting heeft goede contacten met collega organisaties en gaat graag (projectmatige) samenwerking aan met:

- Ars Musica (voor Schuberts missen en symfonieën)
- Zeister Muziek Dagen
- Internationaal Lied Festival Zeist (ILFZ)
- Slotconcerten Zeist
- De landelijke Vereniging Vrienden van het Lied
- Lid Zeister `Platform Klassiek`

Met het ILFZ is afgesproken dat de artistieke teams van beide stichtingen de programmering in goed onderling overleg met elkaar afstemmen.

De educatieve projecten worden in samenwerking met scholen gerealiseerd.

Voor de Schubertiades gaan wij samenwerking aan met Stadsdichters, jonge musici, beeldend kunstenaars, dichters, redenaars en filosofen, een en ander afhankelijk van het programma.

Daarnaast zoeken wij nadrukkelijk samenwerking met concertzalen zoals De Doelen in Rotterdam, TivoliVredenburg in Utrecht, Muziekgebouw aan 't IJ, kleine zaal van het Concertgebouw in Amsterdam.

Programma seizoen september 2021 – juni 2022

De eerste liedcyclus in najaar 2021, de eerste Schubertiade in het voorjaar van 2022

Het plan is om eind 2021 van start te gaan met een eerste voorstelling. 'Die schöne Müllerin' door Maarten Koningsberger, wereldvermaarde bariton en meesterpianist Bas Verheijden, staat gepland op woensdagavond 10 november a.s. in de Grote Kerk in Driebergen.

In het voorjaar 2022 willen we een eerste Schubertiade brengen in informele setting. De intieme setting van een Schubertiade ontstond precies 200 jaar geleden rondom Schubert; voor Schubert was vriendschap als het ware zijn levenselixer, hij wilde verbondenheid scheppen met verschillende kunstenaars. Wij, initiatiefnemers in 2021, koesteren dan ook de wens dat met het organiseren van de Schubertiades iets van die sfeer gerealiseerd kan worden, maar dan wel in een huidige en eigentijdse maatschappelijke context.

We presenteren Schuberts werk - bekend naast onbekend - op theatrale wijze en met inzet van een moderator.

We bieden ruimte voor andere kunstvormen en voor discussie met publiek. Ook verbinden we actuele thema's aan de muzikale inhoud. Deze extra elementen - naast die van een 'gewoon' concert - versterken op speelse wijze de zeggingskracht van de muziek. Wanneer kunstenaars en publiek op deze manier elkaar ontmoeten moet er iets moois ontstaan: een ervaring van de Schubertiade zoals hij begon 200 jaar geleden!

Deze benadering van de Schubertiade is echt nieuw en origineel in het huidige muziekleven.

Schubert en de jeugd (seizoen september 2021 – juni 2022)

De opzet van de Schubertiade leent zich ook goed voor een jeugdvoorstelling (middelbare scholieren). In een korte voorstelling van max 45 min willen we Schuberts meesterwerken dicht bij de schooljeugd brengen door het theatraal te presenteren, de liederen met een Nederlandse en Duitse tekst te zingen en de muziek te verbinden met voor hen actuele thema's als milieu en vluchtelingenproblematiek.

Zowel de acteur als de aanvullende sprekers en kunstenaars (naast duo Koningsberger & Verheijden) zijn jong en sluiten aan bij de doelgroep.

Doel is om deze voorstelling op scholen te gaan spelen. In aanloop naar de voorstelling toe kunnen we de voorstelling verbinden met de vakken Muziek, Duits, Nederlands, Geschiedenis en Maatschappijleer.

Liedrecital en kamermuziekconcert

Het eerste recital – een uitvoering van Winterreise door Robert Holl in TivoliVredenburg Utrecht - staat gepland in het voorjaar van 2022. Het verdere programma wordt later uitgewerkt door de artistieke leiding, mede op basis van afstemming met het artistieke team van het Internationaal Lied Festival Zeist.

Verwerving inkomsten

Er wordt geworven uit vijf bronnen:

- Subsidie culturele fondsen
- Subsidie gemeente Zeist en gemeente Heuvelrug
- Kaartverkoop
- Werving Mecenassen en Vrienden van de Schubert Stichting
- Sponsoren

Beheer en besteding vermogen van de Stichting

Aanwending van het eigen vermogen van de stichting geschiedt conform het stichtingsdoel.

De reserves zijn beschikbaar ter aanwending van bijzondere doelen zoals muzikale activiteiten die niet in aanmerking komen voor een projectsubsidie van de Nederlandse cultuurfondsen. Voorts dekt dat vermogen noodzakelijke uitgaven en voorzieningen teneinde de zelfstandigheid en continuïteit van de stichting te garanderen.

Overige informatie

- RSIN, fiscaalnr.: 8037.32.430
- Post- en vestigingsadres: Cor Ruyslaan 12, 3584GD Utrecht
- 06 53 13 13 34 en info@schubertstichting.nl
- Rabobankrekening: NL56 RABO 0383 5387 93
- Kamer van Koophandel nr.: 41212920
- Bestuurssamenstelling: zie hierboven onder `Bestuur`
- De leden van het bestuur genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte kosten.